

ČAJ

Pro chvíle pohody

ŘÍJEN 2011

Časopis Autorů Jičínska

M – prolomená hradba našeho ega, již málo platná

I – tu čáru uděláme za naší minulostí

L – šipka jež z malého udělá větší obzor

U – a tímto profilem potečou city oběma směry

J – háček na zlatou rybku co plní všechna přání

I – oštěp jímž Amor hází kdy se mu zamane

T – rozdvojka našich citů, láska i nenávist

Ě – Jevgenij Oněgin s poselstvím –

nepromarněte!

! – výlevka na zbavení se zbytků minulosti.

Jaromíra
SLEZÁKOVÁ

61

Vážení čtenáři,

v říjnovém čísle se jako host představuje všestranná autorka JAROMÍRA SLEZÁKOVÁ.

Nakonec šíří jejího literárního záběru dokazují i uveřejněné ukázky v ČAJi. Autorka z

Otrokovic píše nejen prózu, poezii, ale dokonce i písňové texty (str.3-10).

Autorsky do ČAJe přispěl BOHUMÍR PROCHÁZKA svojí oceněnou povídkou na Polabském knižním veletrhu v Lysé nad Labem „NÁŠ DOMOV“ (str.13-14) a VÁCLAV TESLÍK novou poezií (str. 14).

IVANU BLAHUTOVOU jsem jako hosta představil již v březnovém ČAJi, ale tentokrát trochu blíže přibližuji její knižní tvorbu v rubrice TŘIKRÁT S ... (str. 11-13).

Jsem rád, že rozhovor neodmítla ANDREA SASÍNOVÁ, duše nakladatelství ŠUPLÍK, které dává šanci především začínajícím autorům k vydání první knihy. Její odpovědi jsou zároveň nabídkou vám, kteří sami nemáte dost odvahy, pokusit se vydat svoji prvotinu. (str. 15 – 17).

Anketní otázka se tentokrát podívala na E-KNIHY a ČTEČKY (str.17 - 20). Děkuji všem, kteří se ankety zúčastnili, i když se ukazuje, že moc zkušeností mnou oslovení autoři nemají, ale myslím si, stejně jako Jiří Piskáček, že „ tyto technologie mají budoucnost“.

A pro ty, kteří by se chtěli s e-knihami seznámit blíže, nabízím přehled internetových stránek, kde jsou elektronické knihy ke stažení, který připravila na svých stránkách Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně. Mimochodem v jičínské knihovně si již od 1.února můžete čtečku, pokud jste v knihovně registrován jako čtenář, na čtyři týdny vypůjčit a vyzkoušet si ji, což bych chtěl udělat v nejbližší době, abych vám příště mohl sdělit svoje zkušenosti!

Příjemně teplé podzimní dny s knihou, ať už klasickou či e-knihou Vám přeje

Václav Franc

ČAJ pro chvíle pohody

č.61 , říjen 2011, ročník X

Vydáno 5. října 2011 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

HOST ČAJe:

Jaromíra SLEZÁKOVÁ

Rodačka z Českých Budějovic, absolventka SPŠ keramické v Bechyni, v občanském povolání malířka porcelánu, písmomalířka, aranžérka, grafička a malířka kresleného filmu. Před dávnými časy dopisovatelka Jihočeské Pravdy, básnířka od puberty, oficiálně píšící do literárních soutěží od roku 2001, přebírá ve vyhodnoceních těchto soutěží v proměnlivém pořádku místa 3., 2. i 1., též Čestná uznání, za básně i povídky s náplní lyrickou i satirickou. Prozatím schovává v "šuplíku" dva romány v žánru fantasy. Vydává v roce 2011 básnickou sbírku "Třpytky života", pokračuje v psaní povídek, básní a obesílání literárních soutěží i nakladatelů.

Moje motto:

*Až vyvléknu se z života i těla,
doufám, že půjdu tunelem ke světlu,
a nebude mi rohatý nabízet metlu.*

Kosí řeč (odposlechnuto)

Trpíš, Trpíš? Trpíš? Kdo tě zná?
Vidím tě, ťuk, ťuk, ťuk. Copak hledíš?
Bral by, bral by! To je cizí! To je cizí!
Víš? Ví, ví, ví!
Svítí, svítí, svítí! Ťu, ťu, ťu, svítí víc!
Střelím, střelím, střelím, ratata!
Smrdíš, smrdíš, toť se ví, toť se ví.
Vidím ji! Trpíš, trpíš?
Andulka, Andulka, svítí, svítí!
Hlídám, hlídám, civí, civí, ví, ví.
To sem neříkal, to sem neříkal!
Mír, mír, mír. To je nálada, to je ťu, ťu, ťu.
Trpíš, trpíš, trpíš?
Je mi líto, je mi líto.
Chytím, chytím, to je něco! Ty to víš, tyto víš!
Blbím, blbím, končím, loučím,
svítá, svítá, vidíš, vidíš,
Dobrý den!

Návštěva Múzy

Přes bránu vtančila s vrabci – rozjívenci,
hubičky lepila k jménům i podobenkám,
prohlédla andělů sošnou dekadenci,
lem sukně odřený, podobna divoženkám.

Káravým pohledům pěla – Ó, Boží den!
Rovnalá vázy zvadlým květinám,
poznaly vzkaz - já patřím k vám.
i palouk na spaní přerušil sen.

Před bustou básníka, srdce vytrhla bez sténání,
vložíla na mramor, - hled', přišla tvoje paní.
Miluji básně i tebe, však víš, darmo tu nespi a piš!

Větrná pošta

Pošepťej větru – on všude šmejdí,
že mně máš rád jako žádnou jinou,
otevři okno a Lunu pozvi: “Vejdi!”
Ať zaváže touhu tvou stříbrnou stuhou.

Pak větrný pošťák ji ke mně vhodí.

Nemysli na to, co s ní udělám,
neboj se, touhu nelze ztratit,
zrychlený tep mého srdce k ní dám
a rošťák vítr jí tobě vrátí.

Větrná pošta slouží jen nám.

Kouříte a chcete přestat?

*Dokonce jste to zkoušeli a neuspěli?
Nebo krátce uspěli a začali znovu?*

Chyba lávky, holenkové! Tak lehce to nepůjde, jak myslíte. Totiž bez důkladné přípravy to nepůjde. Vždyť vy jste způsobili svému tělu šok, vzali jste mu to, co se stalo za dlouhé roky jeho *s o u č á s t í*, jeho druhým já. Jen si vzpomeňte, kolik vám to dalo práce, než jste se kuřáky skutečně stali. Nebylo to najednou, vidíte? Tak si na tu “práci” trochu posvítime.

Je vám zase oněch krásných 11,12,...15let. Starší nebo protřelejší spolužačka či spolužák, kterého tajně obdivujete pro jeho nebojácnost vám jednoho dne řekne: “Vole, chceš zažít nebe?” To vy přece chcete. Za chvíli budete dospělí a musíte umět vše, jako oni. Je to paráda, vidět rodiče nebo vaši třídní, jak živě diskutují se svými přáteli. Jsou tak šarmantní s cigaretou v ruce! Určitě jim to dlouhé Marlboro pomáhá k nenucenosti a bystrému úsudku. A navíc, stanete se drsným mužem z billboardu krajiny Marlboro nebo druhou démonickou Adinou Mandlovou. *A tak jdete!*

Váš odchod je okořeněn i tím, že jste pro “náhlou nevolnost” opustili hodinu nenáviděné “matiky” či “dějáku”, zatímco kamarád odchází na “nutné” vyšetření k lékaři. Sejdete se v nedalekém parčíku, možná v průchodu domů. Nestihnul jste si všimnout, kdy si kamarád zapálil, ale vyrábí kroužky dýmu, vyvalujete oči z důlků, jak mu to jde. Je to zkušený *n e f a l š o v a n ý* kuřák! Usměje se a řekne: “Na, tady máš cígo a příště dones ty!” Chňapnete po té bílé a zlatě okroužkované věci a šup do pusy. Tabák zcela zvláště voní. Chvějete se tajemstvím. Kamarád vyndal zapalovač ve tvaru malé lebky a připaluje vám. Páni, to je špica! “Tahej, vole!” zní vám v uších a tak taháte. Ale co to? To je snad nějaký omyl!... ústa plná štiplavého dýmu, též trochu přišlo do plic i nosu. Kašlete a říkáte si, tohle má být nebe? Útroby se vám svírají, dusíte se a slyšíte: “Vole, ty seš vůl, ty neumíš šlukovat! To zvládneš, ale chce to makat na sobě, chápeš?”

Chápete! Lépe řečeno, vnitřně nechápete, co na tom dospělí mají, ale nejste přece srab. Nahlas prohlásíte: “Chápu a zmáknou to!” Vaše nitro se kroutí zděšením, že by dospěláci tahali do svých plic ten hnusný smrad jen tak? Je to snad kamufláž, něco jako “Císařovy nové šaty”? Totiž jinak by museli přiznat, že jim kouření vůbec nechutná. A hned se umlčíte, ne tak to určitě není, ne! Dáte si dalšího “práska” a slíbíte si, že svou techniku kouření zlepšíte. Vybrousíte do elegantního a osobitého stylu a pak? Cigareta se stane vaším doplňkem ve VIP společnosti, dodá vám odvalu i nenucenost, nikotin navodí *n e k o n č í c í r a d o s t z e ž i v o t a*. Bude to paráda!

Potahujete s vervou a žaludek i střeva vypověděly poslušnost. Je to trapné, přes chápavý pohled kamaráda musíte pryč. Někam, kde vrchem nebo spodem vypustíte to, co jste do sebe tak pracně dostali. A protože jste člověk učenlivý a statečný *n e p ř e s t a n e t e*, dokud se kouřit nenaučíte.

Že to přesně takhle nebylo? Nevadí. Dnes už to zvládáte na jedničku a víte, co vám kouření přináší pozitivního, jinak byste tak dlouho nekouřili. Také si říkáte, že byste za prokouřené peníze mohli mít pořádné fáro? Totiž když přibližným odhadem spočítáte peníze vydávané za týdny, měsíce a roky? Nu, ti co si to “fáro” koupili už možná nežijí, ale vy ANO!

(prolog z nového rukopisu)

Shod' je dolů!

Doktorka Kazislava Šedivá seděla v parku na lavičce a sbírala z textilního ubrousku drobky oběda. Byla věkově těsně před důchodem a tak jí velmi překvapil zvučný hlas: „Smím si přisednout?“ Šarmantně prošeďivělý muž v obleku, se středně velkým koženým kufrem se usmál a sedl si. „Nic od vás nekoupím“, řekla elegantovi, jež si dal kufr na klín a začal jej otvírat. „Máte v klopě krásný hořec, paní doktorko,“ řekl. Odmítnutí nevěnoval pozornost. „Není to hořec, je to brož hořci podobná!“ řekla jedovatě a začala se zvedat z lavičky.

„Nespěchejte, vím o vás že se podobnostmi zaobíráte ve svých vědeckých pracích. Shluky se zákonitostmi, fraktály v elektromagnetickém poli a dalšími. Jste na stopě epochálního vynálezu, nemám pravdu?“

„Nemáte a nemám čas. Má pracovní doba je netradiční. To vy přece víte, když máte znalosti o mém titulu i práci. Kdože vlastně jste? Někoho mi připomínáte, ale teď nevím koho.“ Obličej měl úzký, dlouhý a v něm velmi znepokojivě černé oči.

„Jsem vyslanec, a jmenuji se José Carrera. „Chtěl bych vám něco předat“, řekl vlezlý přisedící. Vyndal hedvábnou šálu se vzorem alpských hořců. Nadchlo jí, že šála měla v okrajích našitá olůvka, nebude mít šálku nalepenou ve větru na obličejí. „Tak, povídejte, co studujete vy, Josefe?“ Schválně zkomolila jméno, aby se urazil a odešel. Kdo ví, co za obejdu skrývá ta jeho naleštěná vizáž. „Klidně mi tak říkejte, mně to nevadí, řekl José a odněkud znělo cinkání. Po pěšině k nim přicházela drobná paní, natřásala vlnky vlasů kolem rozpláclého nosíku. Na krku měla červenou šňůrku jako šperk, ve stejné barvě vodítko, na kterém sotva pletl nohama pekingský palácový psík. Měl na krku zlatý zvoneček.

Kazislava se usmála. „Jistá podobnost, že paní doktorko. A co říkáte na to, že jsou si podobní po delší době soužití například manželé? Nebo dlouhodobí přátelé. Máte na to nějakou teorii?“ ponoukal k hovoru José. Měla spoustu teorií, byla však vázána mlčenlivostí k Ústavu atypických technologií. Připomínal jí chрта z dětství, který od sousedů smutně hleděl přes plot. Nosila mu mlsy a hladila mu tlapy, jež k ní prostrkával plotem. Někdy mu dala pusku na čumák, kňučel blahem. José měl delší umělecké „háro“ a maličko visací kůži na lících kostech. „Fesoji“, řekla, jakoby mimoděk. Tak se jmenoval chrt.

„Ano, drahá“, okamžitě odpověděl. „Co kdybych vás pozvala dnes k sobě na večeři?“ řekla nějaká jiná osoba z jejího nitra. Určitě zná i její adresu, pomyslela si. „Přijímám rád, budu potěšen když na vás uzřím šálu z hořci. Nashledanou večer!“

„Vidím, že vám chutnalo, Josefe!“ Návštěvník shltal vařené hovězí i knedlíky, schvátit talíř a začal zbytky houbové omáčky pěkně umývat jazykem. Posedle srkal a mlaskal. Trošku si pokapal i kravatu. „Už jsem jedl různé světové kuchyně, ale tady v Česku jsem se nadlábl nejlépe.“ Její oči se usmívaly. „Nejen dobře vaříte, ale též skvěle vypadáte, dostal jsem na vás chuť, milá Kazinko!“ Mrazilo jí u kostrče a vědecký mozek analyzoval, co jí k němu tak táhne. Chlapa ve své posteli přece neviděla deset let. A to jeho vyjadřování! Vždyť se k obleku i kravatě vůbec nehodí, mínila a on mezitím rozepínal drobné knoflíčky její bílé halenky. Byla jako uhranutá. V šoku z překročení mezí slušnosti nechávala děj probíhat. Milostný akt prožívaný v hollywoodském scénáři jí šlehal k vášnivému konci. Nevěděla zda pekelnému nebo nebeskému. Pak odešla do koupelny, aby smyla svůj domnělý poklesek.

Sprcha projasnila smysly a nastartovala vědecký mozek. Já ti dám Carreru! Tak se nejmenuješ ani náhodou. Když přišla zpět, José uchrupeval a tak mu ustříhla kadeř vlasů, též setřela sperma z prostěradla rovnou do zkumavky. Kde máš tu šálu, Kazinko“, zeptal se ráno nad vaječnou omeletou. Usmála se a přivázala si jí kolem krku. „Chci se něco zeptat, mohu?“ Rděla se studem, ale kývla. Vysvětlí mi podstatu připodobňování manželů, zajímá mne, zda bychom se časem sobě podobali.“ To mu mohu říct, mínila, to dnes ví každé malé dítě z Internetu. Naše fyzické tělo má energetické obaly, a ty jsou v ustavičném pohybu, což už málokdo ví. Právě proto se s nimi dá pracovat. Když se dva seznámí, tak mozek vybere

částice, které jeho tělo nemá, potřebuje jinou DNA. Je to tzv. Upíří syndrom. Chceš-li něco změnit na svém těle, musíš změnit nejprve duchovní i emoční energetický obal, a tělo nové vibrace přijme jako fakt. Změní se. Až si pár předá ony vibrace navzájem, jejich „obaly zestejní a výměna se zastaví. To u většiny párů. U některých taková výměna pokračuje, oni změní i vizáž, je to jasné? Tito lidé žijí v harmonii a druzí jim takové štěstí závidí. Jenže to není o štěstí, víš?“ „To vím, řekl, „ale proč to nefunguje u všech? Tohle bych potřeboval vědět. Mohl by tak jeden z páru vyléčit druhého?“ Vyděsila se, jak to ví.

„Nu, to je právě onen vědecký výzkum, na kterém pracuji.“ Nechala mu klíče od bytu, kreditku a soupis věcí, které musí nakoupit. Odešla do laboratoří a požádala kolegu Lepého o průzkum vzorků.

„Nedivím se, že ses nevdala,“ začal José při večeři. „Když vidím týpky jako Harrison a Delon, vyvěšené v kuchyni, jak se ti mohli líbit obyčejní chlapi? „Nejsou tam náhodou, připomínají mi, proč mně moje matka neměla ráda. „Kazinko, rozkryj to, chci vědět o tobě všechno!“

„Řeknu jediný příklad. Můj děda nechtěl další dítě, ale babička prosadila svou, tak se narodila moje matka. Byla svému otci podobná jako vejce vejci. Nenáviděla se za tu podobu, protože jí otec neměl rád. Když se narodil můj bratr byl dědovi z mladých let tak podobný, že já přestala pro mámu existovat. Při prohlížení starých fotek, jsem pochopila – Elektřin komplex! Matka svého otce milovala, ale nemohla se projevovat. Vynahradila si to na mém bratru. Jeho podoba z George Harrisonem v mládí je víc než zřejmá. Nechci mluvit o soukromí, netrap mne, Josefe!“ „Chudinko moje malá, tak proto jsi milovala sousedova chrta,“ řekl José. Zarazila se nad takovou poznámkou, ale nechala se odvést do ložnice.

Milovala ho a věřila i jeho lásce. Mrzelo ji, že po každém milování usne a chrápe. Snažila se jej bavit směšnými trapasy a omyly z laboratoří. Kupodivu poslouchal a vyptával se. A tak se stalo, že závažná fakta a těžce vydobyté objevy jí samy spadávaly z úst. Zbývalo jen tajemství aurických strun, které někteří mají a jiní ne. Objev hodný Nobelovy ceny. José zářil úsměvy a občas cvakal víčkem prstenu z chirurgické oceli. Kolegové ji nepoznávali. Vždy byla dochvilná, přísná, úklidná a v řeči strohá. Nyní chodila pozdě, nebo vůbec, formuláře rozházené po stole, a mívala nepřilíš bílý plášť. Na poradách cvakala prstenem, který dříve nenosila a na otázky šéfa odpovídala jako opilá.

Bylo poledne, Kazislava jedla chléb se sýrem, četla si v měsíčníku „Třetí tisíciletí“ o podivných mužích v černém, o lidech unesených do UFO. Dnes nebyla v parku, už se tam nechodila „vyvětrat“. Doma na ní čekal José s kterým chodili na večerní i noční procházky. Když četla statistiku podivných zmizení lidí, kroutila hlavou. Nějaké tmářství! Jak může člověk jít v papučích a teplácích z domu, třeba pro cigarety a už se nevrátit?

Právě když žasla nad číslem 200 tisíc osob měsíčně na celém světě, rozrazil dvěře odpočinkové místnosti kolega Lepý. „Mám pro tebe ty výsledky, Slávinko, s kontrolními testy mi pomáhal Kudrna, a víš co mi řekl? Že si z nás děláš „jundu“, nebo chceš být zajímavá. Neřekl jsem mu, že testy na AIDS jsou vlastně krycí. Tak za prvé, t.zv.sperma neobsahuje žádné spermie, tekutina pouze podobná spermatu. DNA toho člověka je tak složitá, že jí nemůže mít lidská bytost. Nikdy jsme nic takového netestovali, ani nenašli v odborné literatuře. Můžeš mi to vysvětlit, když už jsme na tom makali celý den?“

„Nemohu“, je to tajné, ale zaplatím co si řekneš, Karle.“ „Udělal bych pro tebe všechno na světě a úplně zadarmo. Vždyť víš, Slávinko, vzal bych si tě i teď po desetiletém odmítání. Nechci nic, jen mám obavu, aby ses nezapletla s nějakým pobudou. Promiň, ale tvoji sousedé žalovali mojí máti, že chodíš sama v noci ven. Maminka má starost, vždyť víš, že si na tě myslela jako na nevěstu. Kdybys chtěla, tak bych...“ „Díky, momentálně pomoc nepotřebuji“, vyřkla a musela ovládat výraz v obličeji. Nikdy ho nemilovala, dohody z nouze s mužem neuznávala, žila uzavřena ve vědeckém světě. Chtěla mu říct, že něco není v pořádku, po důkladném zkoumání všech podezřelých indicií by musela přiznat, že nic není v pořádku.

Zatelefonovala do Senior domu Slunečné a domluvila si schůzku s otcem na příští den. S Josefem probdělila noc, cítila, že tato blesková láska končí. Ráno zrcadlu smutně říkala do očí, tos mi toho osude moc nenadělil!

„Tati, vzpomínáš na našeho bývalého souseda, byl takový mohutný,“ zeptala se Kazislava po vyslechnutí otcových výtek na kusé návštěvy. „Nebyl mohutný, byl tlustý jako prase. Proto ho žádná nechtěla a byl sám, víš?“ „Nebyl sám, manželka mu přece umřela, když jsem byla batole, a měl také chrta, který běhal po zahradě, ne?“ „Nikdy žádnou ženu neměl, natož chrta!“ Ano, často jsme na tebe volávali, abys tam skrz plot necivěla, neprostrkávala ruce, měli jsme strach, co kdyby byl vadnej? Přece jen to byl chlap a ty děvče s bujnou fantazií a velkou důvěřivostí, víš? Dělala jsi věci pro mne a matku nepochopitelné.“ Otec se za ní dlouho usmíval, když odcházela. Vzpomínal na mládí, nebo si o ní myslel, že je blázen? Neuměla si představit, že bude muset Josefa přinutit k jasným odpovědím, říci mu ať odejde. Mnoho žen doplatilo na přesně takové typy jako je José.

„Čekal jsem na tebe před Ústavem, ale nevyšla jsi, kde jsi byla celý den?“ řekl přísně José. Takový tón jí překvapil. „Odkdy mne hlídáš?“ Dívala se do jeho temných očí, hlubiny dolů, černý obsidián, žádné hnutí myslí. Zazubil se bezchybným chrupem. „Od malička!“ „Jak to myslíš?“ zeptala a bledla. „Řekni mi, kdo jsi? Rozhodně nevěřím, žeš nějaký Carrera, na velvyslanectví španělském, portugalském ani brazilském, nikde o tobě nevědí. Řekla jsem ti věci za které mohu jít do kriminálu, nikdo neviděl žádného psa a nikdo nás dva spolu neviděl na vycházkách, tak řekni pravdu!“ „Jsem přesně ten, za koho mne máš a mohu být kýmkoliv, to ti také došlo. Plním stále stejnou misi jako moji druzi. Nevíme, nač lidstvo čeká, my jsme tady již dávno! A ty, taková hlava chytrá, rozhodně pravdu znáš. Mate mne, že se chováš jako ostatní lidští zbedněnci, stačí se omámit alkoholem, heroinem nebo sexem a jste úplně mimo.“

„Ale, proč...?“ zakoktala. „Bylo třeba mne takto podvést a zjančit přes city?“

„Ano, jinak to nešlo. Obehrané téma vašich knih z tematikou sci-fi nebo fantasy. Nejste vůbec daleko od pravdy. Ano, my nemáme čas bádát, jsme ve válce s Šediváky a Reptily. Spojili se s vědci Třetí říše a zuřivě klonují Nadrasu i androidy co jim budou sloužit. Chtějí za každou cenu tuto planetu proměnit v pracovní tábory. Proto vstávají nové neonacistické organizace, mají dobře šifrované zprávy o tom co se děje. A my se na to máme dívat s klidem? Také klonujeme, dostali jsme ty nejlepší mozky lidstva. Musíme být rychlejší nebo silnější.“

„A co budete dělat s touto Zemí vy? Tuším, že nic hodně odlišného od svých nepřátel“, řekla sarkasticky. „Bude to naše a vaše zemská laboratoř“, začal řečnit José, „bez válek, hladomorů, atomových elektráren, chemické stravy a peněz. Energie bude z blesků, tak jak to chtěl Tesla, z mnohých vědců také náš druh. Musíme osídlit vzdálenější planety než Zemi nebo Mars. S tím jak se tady rvete silou zbraní, místo abyste používali sílu mozku, byste této vize nedosáhli nikdy. Už není čas na hraní a nové Napoleonské války. Dost dlouho jsme vás sledovali, vysílali kódy, vyzývali k lásce. To, čemu láska říkáte, se jí až na výjimky v celém lidstvu nepodobá.“

„Cítím z tebe chlad, vůni kovu a ještě něco hroznějšího. Co chceš se mnou udělat?“

„Vidíš, Kazinko, jsi geniální žena. I tentokrát víš pravdu. Proto tvůj mozek tolik potřebujeme, naklonujeme z něj nejméně milion nových a výkonných vědců. My víme, co máme chtít na rozdíl od těch blbých Reptilonů, co žerou lidi i dobytek a Šediváků, kteří unášejí samé ožraly a jiné narušence. Pak je pitvají, dělají stupidní pokusy a lidi jim umírají. Na ty otroky co potřebují k hrubé práci to stačí.“

Pozorovala jej a plakala. Vždy věřila, že pro ni přijde muž skvělých kvalit a budou spolu šťastni až do smrti. Maminka jí říkávala, ty budeš muset najít mimozemšťana, aby se k tobě hodil. Chudinka, měla pravdu. Mnohokrát slyšela o přetáčení záznamu mozku před smrtí, právě sledovala svůj film. Uviděla také svého upatlaného kolegu Karla Lepého jak jí podává

kytku, žádá o ruku a ona odhazuje růže do koše s odůvodněním, že chce dát světu víc než dvě nebo tři děti. Bože, to se povedlo! Vzala Josého za ruku a vpíjela se mu do nehybných zornic. „Nikdy jsi mne nemiloval?“

„Zase máš zbytečný dotaz. Necítím nic, naše rasa to nepotřebuje k rozmnožování.“

„Mám vůbec nějakou volbu, Josefe?“

„Ano, buď tě znehybním a vezmu si mozek. Najdou tvé tělo studené, že je bez mozku neobjeví, spokojí se z hmotou podobnou, kterou tam vložím. Pohřbí tě. Nebo teď provedu tvou dematerializaci, přemístím do naší kosmické lodi a ty budeš prohlášena za nezvěstnou, po mnoha letech soudně za mrtvou, pak už nebude nikdo z rodiny, kdo by šel na pohřeb. V žádném případě neucítíš bolest. Vyber si!“ „Proč mám pocit, Josefe, že nejde o žádnou volbu?“ Usmál se příliš dokonalými zuby.

„Co mám udělat teď?“ Vrať mi tu šálu a prsten, vlastně vysílačku a 3D obrazovku! Senzory ví, že ses rozhodla.“ Odmotala tu zatracenou šálu a stáhla prsten. V duchu se ušklíbla, neřekla mu to zásadní – tajemství aurických strun. „Nemohu tě přemístit dokud neřekneš ano, chci jít s tebou! Tvůj souhlas je bezpodmínečně nutný!“ Kazislava zaváhala, zdálo se jí, že slyší otočení klíče ve dveřích bytu. Vzpomněla si, že po rozchodu s Karlem nevyměnila zámek, ani klíč od něj zpět nevzala. Nebo to může být i lupič. José k ní natáhnul ruku: „No tak, řekni to!“ Už na ní křičel. Bylo jí všechno jedno: „Ano, jdu dobrovolně s tebou!“ Při pozorování rozplývání špiček nohou, ucítila za zády přilepení cizího těla a tuhé objetí v pase. Jako ve snu slyšela jiný mužský hlas: „Nedovolím to! Z lásky jdu s tebou!“

Nevěděla kde je, všude zářilo oslnivé světlo, viděla bílé obrysy postav a slyšela zcela jasný rozhovor. „Co jsi to sem přivlekl, José? Jeho mozek nepotřebujeme, je to jen mírně nadprůměrný člověk. Nepřišel dobrovolně, nedal souhlas, co s ním uděláme?“

„Nu, její mozek máme, objev rozklíčujeme. Až půjdu na Zem pro doktora Johansona vezmu je oba sebou, mohu?“

Ona by tu měla zůstat, ale v hlavě nemá nic než základní a starý ještěří mozek, a jemu ten jeho bude tak akorát platný k orání a nebo jiné těžké práci. Když si pomyslím, že jsme takto zlikvidovali Sumery, Egyptany, Etrusky, Řeky i Římany, Aztéky i Maye, Vikingy a jiné kingy je mi docela dobře na duši. Stejně bude už brzy konec těmto pětibarevným Globalistům.

„Víš co, José, shod' je dolů, až se proberou a budou se ptát co jsou zač, řekni jim, že Adam a Eva a ať se živí jak umí!“

M – prolomená hradba našeho ega, již málo platná

I – tu čáru uděláme za naší minulostí

L – šipka jež z malého udělá větší obzor

U – a tímto profilem potečou city oběma směry

J – háček na zlatou rybku co plní všechna přání

I – oštěp jímž Amor hází když se mu zamane

T – rozdvojka našich citů, láska i nenávist

Ě – Jevgenij Oněgin s poselstvím – nepromarněte!

! – výlevka na zbavení se zbytků minulosti.

Texty písní – folk a country

Rudbekie nachová

Dneska je tak pěkný den,
je můj pohled zaměřen
z okna kde je zeleno,
slunečno a letně – no,

R.: Doufám, že se zachová,
rudbekie nachová,
kytka s listem růžovým,
vyléčí mne nachem svým.

V duši šedo, srdce smutní,
selhal systém imunitní,
těžko může pomoci,
lékař v mojí nemoci.

K čemu je mi pěkný den,
nemám s kým si vyjít ven,
láska vyhlásila strike,
milý odjel na Klondike.

Zloděj koní

Zas už mi ujel můj poslední vlak,
a já si říkám, dobře mi tak,
nebe se odělo růžovou něhou,
já cítím tvé tělo
a chci být s tebou.

R.: Má lásko vzdálená,
zda na mne myslíš,
pískám si do kroku
a hned jsem ti blíž.
Klopýtám nocí a vidím tvůj ranč,
na nebi měsíc žhne jak pomeranč,
už hladím tvé vlasy, medový proud,
proč jsem tak otálel, já starý bloud.

Konečně ráno, tak mávám na džíp,
Děkuji, šerife, teď je mi líp,
ztracený čas a sny se špatně honí,
co asi vyfásne zloděj koní?

Verše pro ČAJ

Dálka

je továrna na sny,
mluví a fouká do nich,
až tě zajmou, omámí,
že začneš věřit,
jak na konci světa,
její ruce tkají duhu
z lidských nadějí
a nejkrásnější lásky.
Dálka, ta potvora, zdůrazní
jak zdarma půjčí dalekohled
abys viděl,
jak se pěstují hvězdy
do kytic nevěst,
a ty, blázne bláznivý
dáš dobrovolné vstupné –
své srdce.

Hodiny

Vteřinová mne bije na trojce,
nikdy si neslyšela o víře, naději a lásce?
Bolí to
Nezastaví a na šestce mne píchne do srdce,
nikdy jsi neslyšela o hvězdě Davidově?
Pláči.
Nevzrušeně dojde k sedmičce
ukáže všechny moje hříchy, pak předloží
desatero.
Stydím se.
Za pět minut dvanáct mi dovolí se nadechnout
dát obě strany mince do kapsy, vyposlechnout
zvony
a vykročit.

TŘIKRÁT S IVANOU BLAHUTOVOU

V březnovém ČAJi č. 54 jsem jako hosta představil brněnskou autorku, překladatelku a korektorku Ivanu Blahutovou, členku UČS a členku redakční rady časopisu Obrys- Kmen. Je bohužel na škodu, že čtenáři v České republice neznají tuto autorku, neboť by si to zcela určitě její tvorba zasloužila, a tak se alespoň krátce pokusím představit trojici knih, které autorka během čtyř let vydala, i když některé rukopisy či povídky byly napsány již mnohem dříve. Ale právě cesta k vydavateli byla až příliš dlouhá, neboť tvorba brněnské autorky nezapadá do dnešních kliše. Autorka si všímá problémů běžného člověka, kriticky hodnotí nedostatky naší „posametové“ současnosti a především v knize Molochita (jako i v povídkovém souboru Nessum dorma) strhává růžové brýle společnosti, která ztrácí základní pravidla slušnosti.

IVANA BLAHUTOVÁ – BÍLÝ KŮŇ **Vydalo nakladatelství Balt-East v roce 2007**

Jedná se o sedm fantaskních povídek, které autorka předkládá čtenáři. A já jsem byl při četbě pohlcen její představivostí, prací s textem i oním „fantasknem“.

Už třeba v úvodní povídce, podle které je pojmenována celá kniha „Bílý kůň“, se dokáže autorka vypořádat s propojením budoucnosti s minulostí. Hlavní hrdina, poručík z budoucnosti, se přesouvá do roku 1788, kdy žila hraběnka Elisabeth Luisa Henrietta hraběnka von D., která vstupuje do jeho života.

Pozornost by si zasloužily i další povídky, ale zřejmě nejvíc na mě zapůsobila povídka „Čas jasu“, kterou si dovedu představit jako výborný námět na film. Hlavní hrdinka Staza, žijící na severní Moravě, dostává od svého nápadníka Vincka tajemný šperk, ležící mnoho let v hlubinách země. Dramatická zápleтка nám přibližuje hlavní hrdinku jako medium při seancích a odhaluje její schopnost mediální kresby. Děj nás zavede až na americký kontinent.

Široký autorčin záběr dokládá i závěrečná povídka „Kapuciniáda“, kritická sonda do polistopadového vývoje naší společnosti, kde dochází k proměně hlavní hrdinky Mgr. Žoliny Augustové.

Kniha je doplněna doslovem Alexeje Mikuláška. Souhlasím s ním v tom, že čtenář se ke knize vrací a při druhé a další četbě nachází detaily, které při první četbě prostě neobjevil.

Je těžké vybrat nějakou typickou ukázkou z knihy, ale dovolím si jen krátce odcitovat autorku ze závěrečné povídky „Kapuciniáda“, kde je parodováno dnešní oceňování nejrůznějších pseudoautorů, viz str. 186: „*První Honorovanou Cenu získal román KUNDA RÓZY RABINOWICZOVÉ od současného nejpublikovanějšího autora. Druhou Honorovanou Cenu obdržel soubor povídek HOW ROZPÁRAT the COMMOUŠ SVINĚ od dosud neznámého writera. Třetí Honorovanou Cenu trhla autobiografie ZKURVYSTORY aneb VOŠOUSTANÁ vlastním BROTHEREMandFOTREMundTETKOU iPITBULEM od debutující tvůrkyně. A Zvláštní Honorovanou Cenu schlamstla próza KŘÍŽÁCKEJ MÁRTYRER od gloglokálně nejlaureátovanějšího šriftštelera.*“

IVANA BLAHUTOVÁ – MOLOCHITA **Vydalo nakladatelství KEY Publishing s.r.o. v roce 2008**

Román Molochita byl sice napsán koncem 90.let 20.století, ale kromě internetového vydání (možno stáhnout na http://www.obrys-kmen.cz/index.php?x_knihovna=1) se dočkal knižního vydání bohužel až o desetiletí později.

Autorka v románu líčí peripetie bezdětné ženy mezi třicítkou a čtyřicítkou, která žije v nepříliš šťastném svazku se svým manželem v popřevratovém Československu, jedinou radost jí přináší kocourek Saddám Husajn. Jako učitelka byla „odejita“ z práce, protože si

„pustila pusu na špacír“ a novou práci marně hledá, ačkoliv je ochotna klesnout hodně hluboko na trhu práce, ale ... je konfrontována každodenně s realitou restaurace kapitalismu, ponižována pracovním úřadem, závislá na svém muži. Autorka trefně popisuje nové životní situace, např. počátek operace Pouští bouře (viz str. 18-19, „*Naši vyhrávají! Zakvičela paní profesorka ...*“), vznik supermarketu MOLOCHITA (viz str. 20, „*dříve samoobsluha, restaurace, čistírna, kadeřnictví a čistírna obuvi*“), pravidelné nedělní rozhlasové hovory (str. 26 - „*Chrchly z Chrchlan*“) atd.

Román Molochita je vlastně zdařilým románem obyčejné ženy, nahlížející na dějinné změny po roce 1989 očima těch, co je nové poměry poslaly do suterénu společnosti. Někteří z nových poměrů procitají (viz str. 123 - „*... když si vzpomenu, jak jsme tam TENKRÁT stáli na tom Náměstí a zvonili klíči – Já tam nestála! Já ne, paní profesorko.*“), zatímco jiní se ženou jen za pozlátkem konzumu a globalizace (viz otevření nového supermarketu), než je poměry semelou.

Hlavní hrdinka nakonec neplánovaně otěhotní, ale ... to už bych prozrazoval moc.

Román se čte jedním dechem a myslím si, že ten, kdo aspoň trochu přemýšlí o tom všem, co se v Čechách odehrálo za posledních 20 let, by si měl knihu přečíst.

IVANA BLAHUTOVÁ – NESSUM DORMA **Vydalo nakladatelství KEY Publishing s.r.o. v roce 2008**

Povídkový soubor jako by v řadě povídek navazoval na výše představenou knihu MOLOCHITA. A opět v něm Blahutová dokáže vidět svět tak, jak jej nevidí, nebo nechtějí vidět, časopisy pro moderní ženy.

Třináct povídek o hrdinech dnešních dnů, mnohdy je to syrová výpověď o době, ve které žijeme, bez příkras televizních reklam, všech těch superstar a pomíjivých hvězdiček šoubyznysu. Hlavní postavy povídek Ivany Blahutové jsou z masa a kostí, nemají na růžích ustláno, jako třeba paní Záhořová, která se stará o pouštěné kočky v povídce, podle které dostal soubor svoje jméno, Nessum dorma. Právě ústřední povídka vyprávějící životní příběh malé Dory, vyrůstající u babičky a dědečka, invalidního po mozkové příhodě, musí se potýkat s šikanou ze strany spolužáků a doslova se prát se životem, aby si vybojovalo svoje místo pod sluncem. Má ale dobré srdce, pomáhá u opuštěných koček, ačkoliv jí babička kočku doma nechce dovolit, jako by sama na sobě pociťovala, že je i ona něco jako opuštěná a vyčleněná ze společnosti.

Tak bychom mohli projít i ostatní povídky, jistě by si zasluhovaly naši pozornost, ale já si dovolím představit dvě povídky, v té úvodní "Za zdí" líčí autorka marnou snahu o najetí zaměstnání, kdy všechny pokusy ztroskotávají a člověk je psychicky ponižován. Autorka zde líčí i několikaměsíční pokus o práci vychovatelky mezi mladistvými delikventy, otřesné zkušenosti a bezvýchodnost situace, které s nadsázkou a ironií shrnuje ve větě: "Byl to bezva džob!"

Snad nejpůsobivější obžaloba současných poměrů je v povídce "Nebožtík Karel", kdy stárnoucí Helena vzpomíná na svého manžela, bývalého vojáka, Karla. A tak si dovolím odcitovat delší ukázkou, viz str. 44:

"Nevěděla, jak mu to říct! Nevěděla, jak mu říct, že je oděn do uniformy neexistující armády a že je občanem neexistujícího státu. Že polovinu ze svých šesti vyznamenání by měl ukrýt do šuflete a že jeho ideály utopili v latrině! ... nevěděla, jak mu vysvětlit, že jejich celoživotní úspory jsou dávno v čudu a že jí zbyla tak akorát železná rezerva na funus a na zuby, ... že jeho nejmladší vnuk Mareček fetuje ... tvůj synovec Martin je žoldákem NATO v Bosně, ne, nekecám, Karle; a na Balkáně se střelil, na Východě, na Jihu, všude se střelil, i u nás na ulicích se střelil, zloději, gauneři, mafiáni, zbohatlíci, papaláši ... A na hřbitově vztyčili pomník padlým náckům a na náměstí strhli sochu Rudoarmějce ... i ten Alenin výzkumák

nakonec zrušili a z ústavu udělali bordel a sexshop ... Karle, všecko je tady zrušený a všecko, všecko, všecko je tady v hajzlu! Jo, to bys čuměl, jak tenhle národ dokáže držet hubu a krok, jakmile mu imervére zdražujou pivo, ach Karle, Karle, tady se staly příšerný změny."

Škoda jen, že knihy Ivany Blahutové se tak těžko dostávají k lidem, určitě by jim měly, co říct, ale kdo ví, třeba lidi raději čtou všechny ty historky ze života slavných, aby na chvíli zapomněli na svoje trápení, aby mohli snít svůj nekonečný sen o tom, že i oni jednou budou patřit k těm "in", kteří se na budoucnost dívají optimisticky. A nebo je to tím, že ti, kteří by tyto knihy četli, někdy nemají ani na jiné životně důležité věci?

A ještě jeden pokus jsem udělal, schválně jsem se zeptal na knihy Ivany Blahutové několika knihkupců. Nikdo je neznal, někteří slíbili, že je tedy objednájí, když si pro ně přijdu. Čí je to chyba? A co na to „neviditelná ruka trhu“?

Václav

NÁŠ DOMOV

Bohumír PROCHÁZKA

Doufám, že když Honza vyměřil tohle zadání na 4 000 znaků (bez mezer), neměl na mysli nějaké uslintané slohové cvičení o tom, jak bory šumí. Ostatně pan profesor Erazim Kohák, když mluvil o vlastenectví, tak srovnával hymny a liboval si jak je dobře, že tam máme ty šumějící bory. Rozhodně lepší, než kdybychom, až zase náhodou vyhraje v hokeji, zpívali: Čehy, Čechy nadevšecko. Jak to v jedné hymně měli. nebo mají? Nehledě k tomu, že bychme to v dalším roce stejně pěkně projeli.

Tak předně – já tedy nemám domov pořád stejně. On se mění. Naštěstí jde pořád se mnou. Nebo já s ním?

Tak nejprv to byl ten libáňský. Děda moc neměl rád, když by nám sousedi koukali skrz plot, tak tam žádný plot nebyl. Na Makovcově straně byla cihelná zeď na Kolbabově byl dřevník. Ale když se Makovec s Vlastičkou hádal, bylo to hlasitě, protože Vlastička špatně slyšela, tak nás děda zval na dvůr ať si poslechneme. Tohle dědu víc bavilo, než Rudé právo, nebo jeho ševcování. Doma měl taky starý vál, na něm v krabičkách od sardinek rozříděné ševcovské hřebíčky. Ty dřevěné, bez hlaviček se jmenovaly floky. Jednou jsme se honili a ty krabičky se vysypaly a na zemi se to všechno smíchalo. Když jsem to jako popelka, ale bez holoubků, vybíral, dostal jsem vix. Nebo vyx? Doma, v kuchyni. Tenkrát se na domácí násilí nehrálo. Chválabohu.

Doma se děda moc nezdržoval, spíš ho bavilo přidávat na stavbách, akorát se domů přišel vyspat, když ho u Potůčků přestal mariáš bavit. Přinesl ty vyhrané pětníky, protože co je doma, to se počítá.

Pak se ty domovy rozličně měnily, protože jsme budovali socialismus a musely být lepší zítřky. Všude jsem byl doma, akorát v Košumberku byl ten rok dlouhý, takže jsem na domov zapomněl. Když mně skoro vyléčili, musel jsem se učit žít doma bez sestřiček a doktorů. Kdo to nezkusil, těžko pochopí.

Pak jsem dostal první nemaminkovskou pusu, ale to nebylo doma. Bylo to od Jarušky a bylo to u Husa na náměstí. Ale vlastně celá Libáň byla náš domov. Socialistický.

Když jsme byli na vojně na cvičáku a bylo to dlouho a byla při tom zima a kapitán X (jméno je vojenské tajemství) nás dost buzeroval, říkali jsme si: „Už abychme byli doma.“ A tím domovem byla kasárenská cimra, do které se vešla celá četa, protože tam byly patrové postele.

Jistě, jsou i jiné domovy. Jeden se jmenuje Český ráj. V poslední době se vyznačuje velkou spoustou kolistů, kteří/ré se chovají jako doma a řítí se po červené okolo arboreta na

Hrubici, že pěší poutník nemá nárok. Ale zase je na ty holky cyklistické, jak jsou skloněné na řídítkách v těch trikách s výstřihy pěkný pohled, jak tam mají ten žlábek.

A kdo chce klid, ať jde do Plakánku ke studánce Roubenka, kde je doma ta dřevěná holka Ivana Dědka Šmída. Ona má plné poprsí, aby se mezi ně vešel ten kalíšek čisté vody. Kdo potichu vydrží, dá mu. Napít. I ty bory, když trochu zafouká, a vydržíte potichu, tady zašumí.

Domov je pojem relativní. Naštěstí vždycky byl náš, tedy plurální. I když po pár letech manželského soužití mi občas krátkodobý singulár vyhovoval. I když moje žena svůj slib že takovou radost mi neudělá, aby se se mnou rozvedla, důsledně dodržuje.

Sedím doma na zahradě a snažím se splnit Honzovo zadání. Všechno probíhalo poměrně hladce do té doby, než se našemu kosovi, který sedí na třešni nahoře, podařilo trefit se na klávesnici mého notbuku. Nebudu popisovat čím. Třešeň to nebyla, ty už všechny snědl. On je tady přece doma.

(Povídka získala 2.cenu na Polabském knižním veletrhu 2011 v Lysé nad Labem)

POEZIE VÁCLAVA TESLÍKA

OŽRALA

Pojď! Pošetilost poddává se s tou
nadějí v bezpečí mých rozjařených očí.
Toť krůpěj lákavá! Má cestu před sebou,
nakonec odejde - ztracená někde v moči.

Tak člověk uniká? Své realitě? Škoda,
že neumí si žít v odpadcích jako květ,
jenž vzešel pod dešti a kořenem svým hlodá
balast a přežraný tím proměňuje svět.

A tak se slaboch sám, sám v balast světa mění,
a jako odpad her přízemních po zemi
válí se, ožrala. Co po něm? Nic mi není.
vždyť jsem mu zabral dost - už jeho území.

13.7.11

ZEMĚ

Po ní se nosí štěstí s líčky slunečnic,
po ní se vítr honí - a mi jdem,
objevit v houfu ticha sen, i mnohem víc
než smích - či pláč, a stáváme se snem.

Kdo o nás snil? Už ví jak chutnáme.
Jak víno do brázd vyschlých rozlilo se.
Jsme si tak blízko! Tváře neznámé.
Otázky obuté - a odpovědi bosé.

S kým žijem, s kým? A kdo se o nás stará?
Možná náš čas. A generace. - Kráčí
po ní jak sen. Zbytečnost - marná pára.
Přátelé, Miriam, a též hazardní hráči.

Sen do vod hledí na břehu - tak mile,
tak trochu narcis a tak trochu on.
Když nám den rozkvétá a noc promýšlí cíle,
bere nás za ruku - neočekávaný shon.

17.6.2011

„Jsme mladé nakladatelství!“

ROZHOVOR S ANDREOU SASÍNOVOU Z NAKLADATELSTVÍ ŠUPLÍK
(www.suplik.cz)

Jak vzniklo nakladatelství ŠUPLÍK?

Po skončení své druhé mateřské dovolené před dvěma roky jsem nebyla schopná zapojit se zpět do pracovního procesu jako ekonomka firmy. Z účetnictví mi vyloženě naskakovaly pupínky. Bylo mi jasné, že to chce změnu, nebo budu trápit jak sebe, tak lidi okolo. Vždycky jsem si psala do šuplíku poznámky, přátelům různé glosy a jako malá holka jsem bratrovi psala pohádky o žízalce Jarmilce. A tak mě napadlo zkusit založit nakladatelství, zaměřené na vydávání prvotin neznámých autorů.

Název nakladatelství pak jen podtrhl jeho zaměření.

Kolik do dnešního dne vyšlo v tomto nakladatelství knih?

Úplně přesně to nevím. Knih, které jsme vydaly, a jsou na stránkách Šuplíku k prodeji, je dvacet čtyři. Někteří autoři však nemají zájem o distribuci svého díla, protože chtějí knihou jen udělat radost sobě a svým kamarádům, manželům, přátelům... Jde o osobní, intimní zповědi a tyto knihy se prostě neprodávají. Takových bylo minimálně deset.

Jak velký je zájem z řad nových autorek a autorů o vydání knihy? Vybíráte si mezi rukopisy?

Zájem o naše služby je poměrně velký. Rukopisy se snažím příliš neselektovat. Naším mottem je, že každá kniha si najde svého čtenáře. To, co se nelíbí mně, se totiž může líbit někomu jinému, minimálně už proto, že autora osobně zná, něco s ním prožil apod. A pokud rukopis nakonec knižně nevyjde, je to spíše otázka výrobní ceny než obsahu.

Spolupodílí se autor finančně na vydávání své knihy, popř. jakou částkou?

Ano. Autor si plně hradí výrobu knihy. Od korektury, přes grafiku až po tisk.

Cena za výrobu se ale odvíjí od řady specifických parametrů. Záleží na tom, v jakém nákladu se kniha tiskne, na typu vazby, barevnosti, kvalitě papíru atd. Také záleží na představě autora, co má kniha splňovat.

Jestli se bude volně prodávat a musí tedy projít korekturou textu a grafickou úpravou, nebo si knihu upraví sám v textovém editoru bez našeho dalšího zásahu. Taková kniha pak sice nemá naše ISBN a my ji nenabízíme na webu, ale jistě udělá radost těm, kterým je určena.

V jakém nákladu knihy obvykle vycházejí?

Nemá cenu tisknout ve stovkách kusů. Lepší je udělat si průzkum trhu. Obvyklý počet je tedy 50 až 100 kusů. Je totiž lepší udělat dotisk knihy než řešit, jak knihy prodat.

Jak probíhá distribuce knih? A kolik knih se z celkového nákladu prodá? Máte některé tituly vyprodané? Které?

Knihy prodáváme standardně po SMSkách. Kupující pošle většinou 2 až 3 platební SMSky, a dostane knihu rovnou do schránky. Je to nejjednodušší způsob prodeje. V každé knize je vytištěn návod na její nákup, takže pokud jste u přátel a zalíbí se vám kniha, kterou právě držíte v ruce, jednoduše si ji objednáte mobilem. A ten má dnes opravdu každý. V nejbližší době budeme mít uzavřenou smlouvu s kamenným knihkupectvím o komisním prodeji našich knih a též po roce od vydání nabízíme autorům převod textu tištěné knihy do její elektronické podoby.

Procento prodeje je velmi individuální. Záleží hodně na autorovi, jak se i on sám stará o propagaci. Dobře totiž funguje virální reklama. Sousedí, kamarádi, známí, spolupracovníci... ti všichni jsou totiž zvědaví na vaši knihu a rádi si ji koupí, když jim o ní řeknete. Drby se přece šíří rychle.

Doprodali jsme knihu „Trpaslíkov“, která byla naší vůbec první vydanou knihou. Autorka zpracovala text, který roky psávala na svém blogu v době své rodičovské dovolené.

U řady knih jsme naopak dělali dotisky.

Která nová jména nadějných autorů z vašeho nakladatelství byste čtenářům doporučila?

Především kniha paní Asenové, současné předsedkyně Asociace neúplných rodin. „Rodiče na střídačku“ nejsou veselým čtením. Jde o pohled malého chlapce na rozvod svých rodičů.

Pak mám ráda „Sloní nohu“ od Lenky Šeborové, která mně naopak upřímně rozesmála a nemůžu zapomenout ani na knihu „Alaska Joe“. To je má srdeční záležitost, i když je kniha kvůli drsnějšímu slovníku spíše určena mužům. Jde o autobiografický příběh Čecha, který se shodou náhod dostane pracovně do Kanady, k hranicím Aljašky a pracuje zde pro Slováka Jožinka (Pat a Mat v jedné osobě), ožení se s Inuitkou...Text je starý více jak třicet let, ale tyhle příběhy prostě nestárnou.

No a nesmím opomnět ani paní Hamanovou, o níž jste psali v jednom z posledních čísel.

Co by měl udělat autor, který má doma rukopis a marně hledá nakladatele, než vás osloví? A jaké jsou vaše požadavky? Jak dlouhá je cesta (časově) od zaslání rukopisu k vydání knihy?

Napsat nám a případně poslat ukázkou rukopisu. Domluvíme se, co od vydání očekává, jaká je jeho představa. Pokud znám obsah a rozsah textu a požadavky autora, spočítám výrobní cenu knihy. Jestliže je pak pro něj cena akceptovatelná, sepíšeme smlouvu a text putuje většinou nejdříve ke korektorovi. Nemám čas číst rukopisy celé, a tak mi korektor vypíše kromě gramatických chyb, kterých by se měl autor pro příště vyvarovat i chyby po obsahové stránce. Některé romány jsou např. zbytečně popisné (v zamilovaném románu mě přece nezajímá, kolik procent obyvatel se na karibském ostrově živí zemědělstvím), mají mnoho dialogů, jako by šlo o divadelní hry apod. Tuto recenzi posíláme autorům vždy, neboť věříme, že jim pomůže v další práci. Zpětná vazba je podle mě velmi důležitá. Nezřídka pak autor některé pasáže knihy přepracuje nebo úplně vypustí. Zatím se urazil pouze jeden autor.

Nebojíte se zvyšování DPH na knihy? Co by to pro vás mohlo znamenat?

Zatím nejsme plátcí DPH, ale pochopitelně i nás se zvyšování daně dotkne.

Budeme některé služby a materiál kupovat draž než doposud, ale doufám, že to nebude nijak dramatické. Zvýšená daň na knihy je velmi sporná záležitost. Na jednu stranu je těžké pochopit, že někde v zahraničí jsou knihy od daně osvobozeny- a jde to, ovšem na druhou stranu, jako ekonomka musím říct, že daň z přidané hodnoty a její zvýšení mi vadí méně než

daň z příjmu a odvody na pojistném. DPH je totiž v podstatě daní spotřební, a ta je spravedlivá. Člověk platí daň jen z toho, co pravdu spotřebuje. A ten, kdo si knihy kupoval teď, to bude dělat i po zvýšení ceny.

Podporuje vás rodina? A vůbec kolik lidí v nakladatelství pracuje?

Jistě, jinak by to nešlo. Jsme mladé nakladatelství, tedy ne mým věkem, ale délkou své existence. A tak rovnou říkám, že jako matka samoživitelka bych tuto práci, která mě fakt baví, bez podpory dělat nemohla.

Pro nakladatelství pracuji já a grafik. Tisk zadáváme externí firmě, s distribucí knih mně pomáhá rodina a manželova firma mně zabezpečuje technické řešení prodeje knih přes platební SMS. Minimalizujeme prostě náklady.

A ještě otázka na závěr: V říjnovém ČAJI se ptáme autorů na zkušenosti s e-knihami. Máte s nimi vy nějaké osobní zkušenosti, popř. nebojíte se, že právě e-knihy vytlačí klasickou knihu?

Uvedu vám příklad. Zatímco já čtu synovi večer z tištěné knihy, manžel z té elektronické, s pohyblivými ilustracemi. A Adamovi je to jedno. Důležitější pro něj je, že mu čteme, trávíme s ním čas a máme svůj večerní rituál, než v jaké formě pohádka vyšla.

Za rozhovor poděkoval Václav Franc.

ANKETA : E-KNIHY

Anketní otázka: Jaké máte zkušenosti s e-knihami a čtečkami? Jakou předpovídáte e-knihám budoucnost? Jaké mají výhody či nevýhody e-knihy oproti klasickým knihám?

Bohužel, s e-knihami nemám vůbec žádné zkušenosti, miluji knihy papírové, jejich vůni, tvar, ilustrace. Možná, snad, jednou...
Jindra Lírová.

Zatím jsem neměl možnost číst knihu ve čtečce a ani zatím takové "vymoženosti" vůbec netoužím. Jsem příznivcem papíru, klasických knih a nerad čtu i delší texty na monitoru, proto mne e-kniha neláká. Možná že nejmladší generace, která bude vyrůstat na chytrých mobilech tomu budoucnost dá, ale já ji zatím nevidím.
Marek Velebný

Zkušenosti s e-knihami mám zatím malé či spíše teoretické, předpokládám, ale že si čtečku určitě opatřím do konce roku (možná ji přinese Ježíšek?) Kromě technických otazníků (čtecí komfort, ale třeba i kapacita čtečky - nyní to vypadá ohromně, že si mohu nahrát desítky a snad i stovky knih, ale brzy to stačit nemusí,) je tu stále velký problém se stranou nabídky: "zásobárny" e-knih jsou stále v začátcích, rozdíl v ceně oproti knize tištěné je malý, některé věci nedořešené, nejasné - jestliže si mohu v antikvariátě zakoupit tištěnou knihu třeba za 5 Kč (když původně stála třeba 200,-Kč), bude také nějaký "antikvariát" u e-knih? Ale buďme spíše optimisty. Můj sen, snad ne moc vzdálený, je třeba ten, že si do čtečky nahraju celou českou poezii 19. století z už dnes existující databáze (tu má Ústav pro českou literaturu) zdarma nebo za malý poplatek, nebo třeba celého Čapka včetně jeho novinařiny - to se to pak bude listovat! Knihám (tištěným) třikrát zdar a sílu, e-knihám opatrně aspoň jednou...
Vladimír Píša, Liberec

Mé zkušenosti s e-knihami a čtečkami jsou pramalé, budoucnost však jistě mají (alespoň do doby, než je překoná nějaká něco modernějšího. Výhody e-knihy oproti klasickým knihám - rozhodně nezaberou tolik místa, jako knihy tištěné a nedají tak moc práce při stěhování (tvrdí můj manžel). Nevýhody e-knihy oproti klasickým knihám - mnohem snazší plagiátorství díky jednoduchému Ctrl+C/Ctrl+V.
Simona Vroblová

O e-knize mluvím již nejméně patnáct let; svoje knihy jsem měl k přečtení i na internetových stránkách. Výhodou e-čteček je to, že může mít ve své paměti třeba národní knihovnu, prozatímní nevýhodou pak to, že namáhá oči. Pokud bude mít přirozené prosvětlení, pak už e-knihám nebude podle mě nic stát v cestě.

Lubomír Jaroš

S elektronickými "knihami" mám roční zkušenost coby jejich neúspěšný nakladatel. Skoro rok jsem zkoušel vydávat ve svém (už zaniklém) "nakladatelství" Digizdat rukopisy českých autorů (redakčně ani graficky neupravené, zato ke stažení za pouhých 30,- Kč). Ale neúspěšný jsem byl spíš u autorů, kteří věci nevěřili, než u čtenářů - ti mi (a právem) vyčítali jen to, že nabídka Digizdatu je příliš malá a že v ní dominovala poezie. Ale díky Digizdatu jsem našel sponzora pro klasické knižní vydání svého románu, takže to nebyla úplně zbytečná práce

Osobně si myslím, že digitalizace bude znamenat podobný převrat v šíření psaného slova jako kdysi knihtisk. V Německu už dnes vychází téměř 20 % knih v elektronické podobě. A myslím si, že v blízké budoucnosti jich bude ještě mnohem víc, a to i u nás. Mají dvě obrovské výhody - nízkou cenu a nepatrné nároky na skladování. Ve své čtečce můžete mít uloženou malou knihovnu, ze které si můžete vybírat a číst kdekoli - doma, v hotelu, ve vlaku ba i v nemocniční posteli. A protože čtečka je mnohem lehčí než knížka, ani vás od ní nerozbolí ruce - možná trochu oči. Zejména pro novou beletrii ideální věc...

A nevýhoda? Inu, nevoní a není tak hezká pro oko. Ale to nebyla - ve srovnání s dávnými iluminovanými rukopisy - ani většina tištěných knih. Konec konců, obrazové publikace a ilustrovaná vydání klasiky či knížek pro děti digitalizace asi sotva zlikviduje.

Jaroslav Čejka

Se čtečkama a eknihama nemám zkušenost žádnou a ani žádnou neplánuju. Úplně mi stačí klasické knihy. Noviny je taky příjemnější číst v původní papírové podobě, než na monitoru. A navíc...neumím si představit, že bych se s čtečkou rozvalila třeba u rybníka. Toho strachu, aby se s ní něco nestalo. Když něco šlápne na klasickou knihu, pořád se dá číst, když někdo šlápne /obé omylem/ na čtečku, už si nepočtete.

Zora Šimůnková

Osobní zkušenost se čtečkami zatím nemám. Ještě stále kolem nich kroužím, ale přiznám se, že víc jakou autor než jako čtenář. Poslední roky jsem musela velmi mnoho textů číst na monitoru počítače a v současné době si nadšeně užívám obyčejného papíru. Ale ve čtečkách vidím spoustu výhod. Dají se nacpat obrovským množstvím titulů, což má efekt třeba při cestování, kdy člověk v kufru (i v batohu na zádech) zvažuje každé kilo. Jsem přesvědčená, že se budou zdokonalovat a vylepšovat, aby uživatelský komfort přehlušil nostalgii po vůni potišťeného papíru. O svých technicistních vizích jsem se už několikrát zmiňovala jinde, tak jen shrnu, že v e-knihách, které nebudou jen čtečkami, ale i interaktivními záznamníky se spoustou funkcí, vidím budoucnost.

Přesto si myslím, že v určitých žánrech klasická papírová kniha nevyumizí, jen se stane alternativou, z hlediska trvanlivosti možná dokonce zůstane alternativou nejdokonalejší, jak prý dokazují některé výzkumy. Jako autorku mě teď ale hlavně zajímá, jak se bude vyvíjet ekonomicko-právní prostředí kolem e-knih. Ráda poskytnu nějaké své texty pro elektronické vydání, ale živím se psaním a ráda bych se jím živila i nadále. Cesta technických opatření proti kopírování je pravděpodobně velmi krkolomná a skoro bych řekla, že vede do propasti. Jediným řešením prý je poskytnout e-knihy tak levně, aby nikomu nestálo zato, se s nimi kopírovat. Ale v jakých číslech se pak budou pohybovat autorské honoráře?

Ivona Březinová

Přiznám se, že nemám žádnou osobní zkušenost s e-knihou, či s čtečkami. Víím však, že je to fenomén, už teď poměrně značně rozšířen mezi mladou generací. Jedná se přece o novou vyspělou technologii a kdo ji má zvládnout první, komu by měla být nejbližší? Přece mladý člověk! Proto si myslím, že tyto technologie mají budoucnost. Už to, že lidé opět čtou literaturu je velmi pozitivní, je přece jedno, zda je to tištěný text v knize, či text z obrazovky. Nevýhody nedokáži posoudit, jak jsem napsal nemám dostatek zkušeností. Za výhodu považuji to, že se opět snad bude více číst a i to, že snad literatura bude dostupnější.

Jiří Piskáček

Čtečku nevlastním a nemám ani půjčenou a mám-li se vyjádřit, ani jí nechci. Miluji knihy vytištěné, jsou to dortíky, voňavé barvami a papírem, příjemné na omak a nezávislé na bateriích a elektrickém proudu.

Jaromíra Slezáková

Žádnou. Jen jsem je viděl na knižním veletrhu a v KVČ v Jičíně, kde je půjčují. A sleduji diskuse a informace o nich, zejména v Lidovkách. V Praze na veletrhu jsem poslouchal přednášku amerického diplomata a on uváděl velmi povzbudivá čísla. Takže souhlasím s nim, budoucnost velká. A k tomu se kloním. Řeči o šustění papírem vedeme my, staromilci. Můžeme si šustit, ale "pokrok se nedá zastavit," jak praví Písmo. Ale knihy papírové zůstanou. Ale nikdo neodhadne, v jakém procentu. Které se bude snižovat.

Nakladatelství Jota vydalo, samozřejmě papírovou, knihu s názvem Udělej si svoji kouzelnou knihu. Má 200 listů, tedy 400 stránek úplně prázdných. Připravených pro čtenáře. To je věc k zamyšlení. Knížky, které si bude psát sám čtenář. Bohumír Procházka

Tatánu Novákovou inspirovala anketa k napsání fejetonu:

Moje přítelkyně musí mít především něco v hlavě

Moje přítelkyně bývají většinou svěží a voňavé. A mívají i něco v hlavě. Buď za mnou přijdou sami, nebo je k sobě domů zavedu sama. Některé jsou štíhlé, jiné korpulentnější. Některé mají jen tak přes sebe hozný ležerní župánek. Najdou se však i takové – v nákladné róbě. Jejich oděv se nazývá přebal, někde mu říkají obálka. (Teď se možná většině z vás trochu ulevilo).

“V budoucnosti stejně nebudou,” říkal mi jeden známý počítačový vývojář.

“Novačko, to si koupíš takovou malou krabičku s obrazovčičkou (on ví, jak na mě netechnicky a s výkladem pro idiota), a tu si budeš nosit třeba v kabelce. A to bude knížka. Do té krabičky si budeš pouze vyměňovat něco jako DVD. Ono to nebude DVD, ale dávám jen takový příklad pro tvoji představu. No, a pak si budeš moci číst.”

To mě zarazilo. V první chvíli jsem byla polichocena, že dále návod čtení knih v budoucnosti nerozvíjel a nechal tam prostor dalším duševním krokům mé zbytkové inteligence.

Ale pak mi to došlo. To už nebudou knížky jako takové? To se již nebudu kochat jejich vůní, něžným závanem z jejich stránek? Nápaditostí grafiky a polygrafickým zpracováním? To se nebudu těšit z jejich přítomnosti v posteli? On se zbláznil! Nechť si nechá své úžasné vize, nechť si nechá ty svoje poznámky o dřině mého partnera o dovolené s mým kufrem plným knih. Tohle přeci nemůže nikdo, NIKDO knížkám udělat!!!

Rozhodla jsem se ještě to odpoledne. Zajela jsem do prodejny nábytku a koupila domů tu úplně největší knihovnu. A víte, kdo mi s ní pomáhal? Můj partner. A ku podivu i ochotně.

Tatána Nováková

1. Zkušenost s e-knihami a čtečkami mám osobní a pozitivní. Vlastním Kindle 3 a nemůžu si stěžovat. Je pro ni spousta vychytávek a doplňků, takže jsem velmi spokojený. Navíc, při troše snahy a aktivity, se dá na internetu nalézt hromada dobrých e-knih a můžeš číst klidně 5 knížek denně po zbytek života.

Jsem jednoznačně pro, čtečka se dá vzít kamkoliv (doktor, MHD), váží minimum a pokud nepotřebuji dalších x funkcí (mp3, barevný display...), plní jednoznačně svůj úkol.

2. Budoucnost e-knih vidím nadějně. Kromě těch pár odvážlivců, kteří se zatím pustili do oficiálního prodeje ebooků existuje totiž také obrovská komunita amatérů, kteří knihy scanují, převádějí a upravují a výsledná kvalita je srovnatelná s prodávanou e-knihou. Mám za to, že je jen otázkou času, kdy bude víc tzv. "oficiálních" cest k získání nejnovějších e-knih a kdy si budeme v internetovém knihkupectví prostě a jednoduše vkládat do košíku buď knihu klasickou nebo ebook.

3. Výhody a nevýhody. No, svou knihovnu kvůli e-knihám určitě nerozprodám. Ani jsem kvůli nim nepřestal číst normální knížky. Jako výhodu vidím obrovskou skladnost a možnost nemuset s sebou vláčet (na dovolenou, na cesty, do vlaku...) několik knížek, když si můžu vzít čtečku a mít tak celou knihovnu po ruce. Taky se mi líbí, že si řadu věcí můžu nejprve přečíst v elektronické podobě, a pak se teprve rozhodnout, zda si koupím originál knížku. Taky je fajn, že většina e-knih je bez problémů čitelná i na mobilech, pc, tabletech, takže se tím otevírá prostor i pro další uživatele. Nevýhod, abych pravdu řekl, moc nevidím. Je jasné, že nějaké malířské publikace nebo technická schémata si ve čtečce nepřečtu, ale kvůli tomu si ji člověk rozhodně nepořizuje. Snad takovým "pidi"

nedostatkem se může jevit to, že při čtení e-knih chybí onen fyzický kontakt s knihou (prolistovat, promnout, přivonět).
Ríša Vysloužil, Palkovice

E-knihy, čtečky elektronických knih

Půjčování čteček elektronických knih

Od 1. 2. 2011 Knihovna Václava Čtvrta v Jičíně nabízí půjčování čteček elektronických knih. Čtečku si mohou vypůjčit registrovaní čtenáři po předložení platného čtenářského a občanského průkazu. Vypůjčení čtečky se dále řídí Smlouvou o výpůjčce. Čtečku půjčujeme zdarma na 4 týdny!

Elektronické knihy ke stažení

www.digibooks.cz - naučná literatura, česká a světová klasická literatura, vzácné antikvární knihy PLACENÉ

virtualni.libri.cz - nabídka z produkce nakladatelství Libri PLACENÉ

www.palmknihy.cz - beletrie, naučná literatura, učebnice, odborná literatura PLACENÉ nebo ZDARMA

www.mlp.cz/knihovna_on-line.htm - díla Karla Hynka Máchy, Boženy Němcové a Karla Čapka, Sherlock Holmes, pohádky ZDARMA

www.rajknih.cz - beletrie, naučná literatura, učebnice, slovníky PLACENÉ nebo ZDARMA

www.ereading.cz - beletrie, naučná a odborná literatura PLACENÉ

www.diesel-ebooks.com - literatura v anglickém jazyce PLACENÉ

www.ebookstore.cz - knihy nejen v anglickém, německém, francouzském, španělském a italském jazyce PLACENÉ

www.ecetba.cz - katalog elektronických knih / vyhledávání

www.dobre-knihy.cz - beletrie, naučná a odborná literatura PLACENÉ nebo ZDARMA

www.necteme.cz/eknihy.html - česká i světová literatura ZDARMA

xbook.cz/knihovna - cestopisy, beletrie, divadelní hry, pohádky, ... ZDARMA

texty.citanka.cz - česká literatura ZDARMA

www.gutenberg.org/browse/languages/cs - klasická literatura, literatura v originále ZDARMA

books.google.com - rozsáhlá databáze knih a textů s různými úrovněmi možnosti prohlížení či stažení

Převzato ze stránek Knihovny V. Čtvrta v Jičíně (<http://knihovna.jicin.cz/e-knihy.html>) .